

J. S. Bach

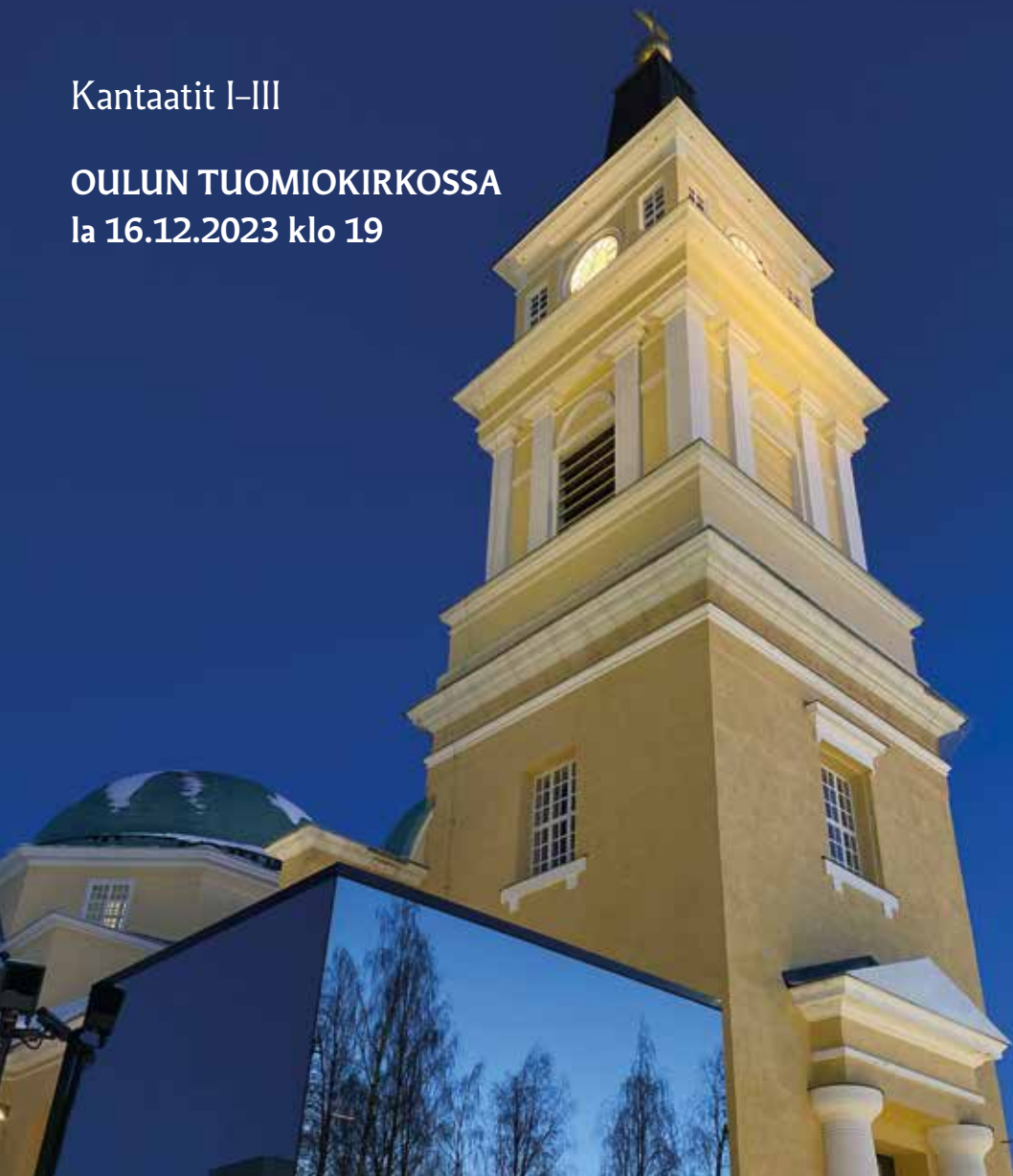
JOULUORATORIO

BWV 248

Kantaatit I–III

OULUN TUOMIOKIRKOSSA

la 16.12.2023 klo 19

ESIINTYJÄT

Oulun tuomiokirkon kamarikuoro

Oulun Tuomiokirkon Katedraalikuoro

Kaisa Ranta, sopraano

Henna-Mari Sivula, altto

Péter Marosvári, tenori

Tomi Punkeri, basso

Oulunsalo Ensemble, konserttimestarina Sinikka Ala-Leppilampi

Musiikinjohto Lauri-Kalle Kallunki

Riemullista ylistystä, kuninkaallista juhlavuutta ja jouluista kauneutta

Johann Sebastian Bachin (1685–1750) Jouluatorio (Weihnachts-Oratorium, BWV 248) koostuu kuudesta kantaatista, jotka alun perin esitettiin erikseen joulun eri pyhien jumalanpalveluksissa. Jouluatorion kantaesitys tapahtui Bachin virkaseurakunnan Leipzigin kahdessa pääkirkossa, Tuomas- ja Nikolainkirkossa, jouluna 1734–35. Tuolloin ensimmäinen kantaatti esitettiin ensimmäisenä joulupäivänä (25.12.), toinen kantaatti toisena joulupäivänä (tapaninpäivänä 26.12.), kolmas kantaatti kolmantena joulupäivänä (27.12.), neljäs kantaatti Jeesuksen ympärileikkaamisen juhlena (uudenvuodenpäivänä 1.1.), viides kantaatti uudenvuodenpäivän jälkeisenä sunnuntaina (2.1.) ja kuudes kantaatti loppiaisena (6.1.). Nykyään Jouluatorio esitetään yleensä joulun alla joko yhtenä kuuden kantaatin kokonaisuutena tai sitten kahdessa osassa (kantaatit I–III ja kantaatit IV–VI) eri päivinä, ennen varsinaisia joulupäiviä tai sitten niiden molemmin puolin.

Vaikka Bachin Jouluatorio koostuukin kuudesta erillisestä kantaatista, käsitteli jo Bach itse sitä aikanaan yhtenä suurena kokonaisuutena – tekipä hän sen partituurista yhtenäisen niteenkin. Lisäksi kantaattien sävellajisuhteet (kehyskantaatit I, III ja VI ovat D-duurissa ja niiden väliin jäävät toinen kantaatti D-duurin subdominanttisävellajissa G-duurissa, neljäs kantaatti F-duurissa sekä viides kantaatti dominanttisävellajissa A-duuri) tukevat niiden yhteyttä laajamuotoisena oratoriokokonaisuutena.

Jouluatorion kokoamisessa Bach käytti ns. parodia-tekniikkaa, joka oli hänelle – ja usealle muullekin tuotteliaalle säveltäjälle – tyypillistä: Bach kokosi oratorion pitkälti aiemmista maallisista kantaateistaan (BWV 213–215), jotka oli säveltänyt Dresdenin hovin kuninkaallisten kunniaksi (syntymä- tai muiksi merkkipäiviksi) vuosina 1733–34, sekä yhdestä sittemmin kadonneesta kirkkokantaatista (BWV 248a). Parodia-tekniikan käyttö säästi luonnollisesti aikaa kiireisessä kanttori-opettajanvirassa, mutta toisena perusteena tekniikan käytölle on esitetty Bachin tahto siten ”pyhittää” maallisia kantaattejaan. Koskaan hän ei nimittäin lainannut

hengellisten sävellystensä aineksia maallisiin teoksiinsa. Parodia-tekniikan myötä Bachin alun perin kuninkaallisiin juhliin sävelletyt, riemukkaat ja ylistävät kuoro- ja soitinosat saivat Jouluoratoriossa uudenlaisen käyttötarkoituksen kehottaessaan riemuitsemaan ja ylistämään joulun lasta, Jumalan valtakunnan kuningasta Jeesusta Kristusta.

Jouluoratorio rakentuu evankelistan (tenori) resitoiman evankeliumitekstin ympärille. Evankeliumitekstiä ympäröivät ja tauottavat kuoro-osat (myös ihmisjoukkojen reaktioita, tunnelmia ja puhetta kuvailevat ns. turba-kuorot), aariat ja virsisäkeistöt (koraalit). Aarioissa pysähdytään ja herkistytään sisäisempään tutkiskeluun tiettyjen tekstin tärkeimpien kohtien äärelle. Aarioiden tekstejä Bach pyysi ystävältään Picanderilta (Christian Friedrich Henrici), joka myös kirjoitti uudet jouluiset tekstit aiemmista kantaateista lainattuihin kuoro-osiin. Resitatiivit ja pitkälti turba-kuorotkin sai Bach luonnollisesti säveltää juuri Jouluoratoriotaan varten. Oratorion koraalisäkeistöt Bach valitsi aikansa vakiintuneista virsistä. Sitä, että osallistuiko jumalanpalvelukseen kokoontunut seurakunta laulamalla kantaattien koraaleihin, ei luonnollisesti voida tietää, mutta mukana hyräilyhän ei kukaan voinut kieltää. Joka tapauksessa koraalit olivat kuulijaa lähimmin koskettavia, tuttuja osia kantaateissa.

Bachin Jouluoratorion ensimmäinen kantaatti kertoo ajanjaksoista ennen ja jälkeen Jeesuksen syntymän. Kantaatin teksti sisältää tiedon keisarin verollepanosta, Joosefin ja hänen raskaana olevan kihlattunsa Marian pitkästä matkasta Betlehemiin, täydestä Betlehemin kaupungista, josta ei löydy muuta sijaa väsyneelle parille kuin karjan suoja, jonne Jeesus sitten syntyykin aasien ja härkien keskelle, ja Maria kapaloi hänet eläinten syöttökaukaloon. Kantaatin juhlavaa ja riemullista luonnetta kuvastavat kirkas sävellaji (D-duuri), orkesterin soitinnus (trumpetit, patarummut ja helisevissä rekistereissä soivat huilut ja korkeat jousisoittimet) sekä viehättyntä odotusta ja maailman Vapahtajan kuninkuutta heijastava teksti.

Kun jouluoratorion muut kantaatit alkavat kuoro-orkesteriosalla, alkaa toinen kantaatti Sinfonialla eli alkusoitolla. Se maalaa sanoin kuvaamattoman kauniin kuvan öisestä kedosta maaseudulla Betlehemin lähistöllä, jossa paimenet ovat normaalissa, rauhaisassa työssään kaitsemassa lammaslaukaansa. Alkusoiton pastoraalista (pastoraali = paimenidylli) luonnetta tuovat keiuksien pisteellinen 12/8-tahtilaji, orkesterin soitinnus (kirkkaiden jousien ja huilujen sekä oboekvartetin vuorottelu), toistuvat rinnakkaiset terssi-intervallit sekä oboekvartetin pitkät pedaalit (vaihden nerokkaasti kvartetin neljän soittajan välillä). Tämän pastoraalialkusoiton Bach sävelsi juuri Jouluoratoriotaan varten.

Toisen kantaatin teksti kertoo kedolla työskennelleille paimenille ilmestyneestä enkelistä, paimenten hämmästyksestä ja pelosta, joulun ilosanomasta vastasyntyneestä Jeesus-lapsesta ja enkelikuorosta laulamassa kedolla maailman ensimmäistä jouluvirttä: "Kunnia Jumalalle korkeuksissa, ja maassa rauha ihmisten kesken, joita kohtaan hänellä on hyvä tahto!" (Luuk. 2:14) Kantaatti sisältää myös kauniin kehtolaulun Jeesus-lapselle, johon paimenia kehoitetaan yhtymään esikoisensa synnyttäneen Maria-äidin rinnalle.

Kolmannen kantaatin aloittaa kuoro-osa, joka muistuttaa niin sävel- ja tahtilajiltaan kuin luonteeltaankin ensimmäisen kantaatin alkukuoroa. Tämä kuoro-osa toistuu myös kantaatin lopussa sulkien koko tämänkertaisen Jouluoratoriokokonaisuuden. Kolmas kantaatti päättää jouluyön kertomuksen: paimenet päättävät lähteä katsomaan sitä ihmettä, josta enkeli ilmoitti, he menevät kiirehtien ja löytävät seimen lapsen eläinten tallista, kertovat Marialle ja Joosefille, mitä lapsesta on kerrottu ja palaavat kiittäen ja ylistäen vieden ilosanomaa syntyneestä Jeesuksesta eteenpäin. Kantaatin keskiössä ovat basson ja sopraanon duetto, jossa ihmetellään Jumalan tekoja, armoa ja myötämielisyyttä sekä Marian (altto) aaria, jossa hän kätkee paimenten enkeliltä tuomat terveiset sydämeensä tutkistellen niitä. Kantaatin viimeisessä koraalissa, ennen alkukuoron kertausta, tiivistyy kattavasti koko joulun keskeinen sanoma kehotukseen iloita, koska kauan odotettu maailman Vapahtaja on vihdoinkin syntynyt.

J. S. Bachin Jouluoratorio on täynnä riemua, juhlevaa ylistystä ja jouluista kauneutta. Se erottuu-kin siten selkeästi säveltäjämestarin mustanpuhuvan tunnelmallisista passioista. Bachin nerokkaan sävelkielen rikastuttamana onkin hienoa ja mieleen painuvaa hiljentyä joulu-evankeliumin sanoman äärelle.

Olli Heikkilä 2012

Bach, Johann Sebastian (1685–1750):

JOULUORATORIO

WEIHNACTS-ORATORIUM

I Kantate

1. Coro

Jauchzet, frohlocket, auf preiset die Tage,
rühmet, was heute der Höchste getan!
Lasset das Zagen, verbannet die Klage,
stimmet voll Jauchzen und Fröhlichkeit an.
Dienet dem Höchsten mit herrlichen Chören!
Laßt uns den Namen des Herrschers verehren!
(Da Capo).

2. Recitativo: Evangelist

Es begab sich aber zu der Zeit,
daß ein Gebot von dem Kaiser Augustus ausging,
daß alle Welt geschätzt würde,
und jedermann ging, daß er sich schätzen ließe,
ein jeglicher in seine Stadt.
Da machte sich auf auch Joseph aus Galiläa,
aus der Stadt Nazareth in das jüdische Land
zur Stadt Davids, die da heißet Bethlehem,
darum, daß er von dem Hause
und Geschlechte Davids war,
auf daß er sich schätzen ließe mit Maria,
seinem vertrauten Weibe, die war schwanger.
Und als sie daselbst waren,
kam die Zeit, daß sie gebären sollte.

3. Recitativo: Alto

Nun wird mein liebster Bräutigam,
nun wird der Held aus Davids Stamm
zum Trost, zum Heil der Erden
einmal geboren werden.
Nun wird der Stern aus Jakob scheinen,
sein Strahl bricht schon hervor;
auf, Zion! unterlasse nun das Weinen,
dein Wohl steigt hoch empor.

4. Aria: Alto

Bereite dich, Zion, mit zärtlichen Trieben
den Schönsten, den Liebsten bald bei dir zu sehn!
Deine Wangen
müssen heut viel schöner prangen,
eile, den Bräutigam sehnlichst zu lieben.
(Da Capo).

I Kantaatti

1. Kuoro

Riemuhuudoin ylistäkää tätä aikaa.
Kiittäkää siitä, mitä Jumala on tehnyt tänään!
Älkää pelätkö, karkottakaa valitus.
Yhtykää iloon.
Palvelkaa Korkeinta ihanin sävelin.
Kunnioittakaamme hallitsijan nimeä.
(Da capo).

2. Resitatiivi: evankelista

Ja tapahtui niinä päivinä,
että keisari Augustukselta kävi käsky,
että kaikki maailma oli verolle pantava.
Ja kaikki menivät verolle pantaviksi,
kukin omaan kaupunkiinsa.
Niin Joosefin lähti Galileasta,
Nasaretin kaupungista, ylös Juudeaan,
Daavidin kaupunkiin, jonka nimi on Beethlehem,
hän kun oli Daavidin huonetta
ja sukua,
verolle pantavaksi Marian,
kihlattunsa, kanssa, joka oli raskaana.
Niin tapahtui heidän siellä ollessaan,
että Marian synnyttämisen aika tuli. (Luuk. 2:1,3-6)

3. Resitatiivi: alto

Nyt rakas Vapahtajani syntyy,
sankari Daavidin suvusta,
maailman lohdutukseksi
ja pelastukseksi.
Nyt Jaakobin tähti
loistaa kirkkain sätein.
Älä itke enää Siion,
sillä sinun pelastuksesi tulee.

4. Aaria: alto

Siion, valmistaudu sydämessäsi
vastaanottamaan rakkaimpasi.
Poskesi
hehkukoot tänään kauniimmin,
riennä rakastaen sulhasta vastaan.
(Da capo)

5. Choral

Wie soll ich dich empfangen,
und wie begegn' ich dir?
O aller Welt verlangen,
o meiner Seelen Zier!
O Jesu, Jesu! setze
mir selbst die Fackel bei,
damit, was dich ergötze
mir kund und wissend sei.

6. Recitativo: Evangelist

Und sie gebar ihren ersten Sohn,
und wickelte ihn in Windeln, und legte ihn in eine
Krippen,
denn sie hatten sonst keinen Raum in der Herberge.

7. Choral: Soprano (S) / Recitativo: Basso (B)

(S) Er ist auf Erden kommen arm
(B) Wer kann die Liebe recht erhöhen,
die unser Heiland für uns hegt,
(S) daß er unser sich erbarm,
(B) ja, wer vermag es einzusehen,
wie ihn der Menschen Leid bewegt?
(S) uns in dem Himmel mache reich,
(B) Des höchsten Sohn kömmt in die Welt,
weil ihm ihr Heil so wohlgefällt:
(S) und seinen lieben Engeln gleich.
(B) So will er selbst als Mensch geboren werden.
(S) Kyrieleis!

8. Aria: Basso

Großer Herr und starker König,
liebster Heiland, o wie wenig
achtest du der Erden Pracht!
Der die ganze Welt erhält,
ihre Pracht und sie erschaffen,
muß in harten Krippen schlafen.
(Da Capo).

9. Choral

Ach mein herzliebes Jesulein!
Mach dir ein rein sanft Bettelein,
zu ruhn in meines Herzens Schrein,
daß ich nimmer vergesse dein.

5. Virsi

Kuinka ottaisain Sinut vastaan?
Kuinka kohtaisin Sinut?
Koko maailman odottama,
sieluni kunnia.
Jeesus,
valaise minua kirkkaudellasi,
että tietäisin,
mikä on Sinulle otollista.

6. Resitatiivi: evankelista

Ja hän synnytti pojan, esikoisensa,
ja kapaloi hänet ja pani hänet seimeen,
koska heille ei ollut sijaa majatalossa.
(Luuk. 2:7)

7. Virsi: sopraano (s) / resitatiivi: basso (b)

(s) Hän tuli maailmaan köyhänä,
(b) Kuka voi kyllin ylistää
Vapahtajan rakkautta meihin
(s) armahtamaan meitä
(b) Kuka pystyy käsittämään,
miten ihmisten kärsimys häntä liikuttaa?
(s) ja antamaan meille taivaan aarteet,
(b) Korkeimman Poika tulee maailmaan,
koska hän tahtoo pelastaa sen,
(s) ja viemään meidät enkelten joukkoon.
(b) ja syntyä itse ihmiseksi.
(s) Herra, armahda!

8. Aaria: basso

Suuri Herra ja vahva kuningas,
rakkain Vapahtaja, sinua ei kiinnosta
maailman prameus.
Koko maailman
ja sen kauneuden Luoja ja Varjelija
joutuu nukkumaan kovassa seimessä.
(Da capo).

9. Virsi

Oi rakas Jeesus-lapsi,
valmista itsellesi leposija
sydämeeni,
etten koskaan unohtaisi Sinua.

II Kantate

10. Sinfonia

11. Recitativo: Evangelist

Und es waren Hirten in derselben Gegend
auf dem Felde bei den Hürden,
die hüteten des Nachts ihre Herde.
Und siehe, des Herren Engel trat zu ihnen,
und die Klarheit des Herrn umleuchtete sie,
und sie fürchten sich sehr.

12. Choral

Brich an, o schönes Morgenlicht, und laß den
Himmel tagen!
Du Hirtenvolk, erschrecke nicht,
weil dir die Engel sagen:
Daß dieses schwache Knäbelein
soll unser Trost und Freude sein,
dazu den Satan zwingen
und letztlich Frieden bringen.

13. Recitativo: Evangelist (T) / Der Engel (S)

(T) Und der Engel sprach zu ihnen:

(S) Fürchtet euch nicht, siehe,
ich verkündige euch große Freude,
die allem Volke widerfahren wird.
Denn euch ist heute der Heiland geboren
welcher ist Christus, der Herr
in der Stadt Davids.

14. Recitativo: Basso

Was Gott dem Abraham verheißen,
das läßt er nun dem Hirten-Chor erfüllt erweisen.
Ein Hirt hat alles das zuvor von Gott erfahren
müssen.
Und nun muß auch ein Hirt die Tat,
was er damals versprochen hat, zuerst erfüllet
wissen.

15. Aria: Tenore

Frohe Hirten, eilt ach eilet,
eh ihr euch zu lang verweilet,
eilt, das holde Kind zu sehn!
Geht, die Freude heißt zu schön,
sucht die Anmut zu gewinnen,
geht und labet Herz und Sinnen.

16. Recitativo: Evangelist

Und das habt zum Zeichen:
ihr werdet finden das Kind in Windeln gewickelt,
und in einer Krippe liegend.

II Kantaatti

10. Sinfonia

11. Resitatiivi: evankelista

Ja sillä seudulla oli
paimenia kedolla
vartioimassa yöllä laumaansa.
Niin heidän edessään seisoi Herran enkeli,
ja Herran kirkkaus loisti heidän ympärillään,
ja he peljestyivät suuresti. (Luuk. 2:8-9)

12. Virsi

Saavu kaunis aamunsarastus!
Paimenet, älkää hämmästykö
enkelen kertoessa teille,
että tämä pieni poikavauva
on lohdutuksemme ja ilomme,
hän voittaa saatanan
ja tuo viimein rauhan.

13. Resitatiivi: evankelista (T), enkeli (S)

(T) Mutta enkeli sanoi heille:

(S) ”Älkää peljätkö; sillä katso,
minä ilmoitan teille suuren ilon,
joka on tuleva kaikelle kansalle:
teille on tänä päivänä syntynyt Vapahtaja,
joka on Kristus, Herra,
Daavidin kaupungissa.” (Luuk. 2:10-11)

14. Resitatiivi: basso

Sen mitä Jumala lupasi Aabrahamille,
hän antaa nyt paimenten kuulla käyneen toteen.
Aabraham-paimenelle tämä ennustettiin jo
aikaisemmin,
ja paimenet saavatkin ensimmäisinä
nähdä sen toteutuvan.

15. Aaria: tenori

Iloiset paimenet,
kiirehtikää katsomaan
suloista lasta viipymättä.
Menkää, riemu saattaa liikkeelle;
etsiytykää hänen suosioonsa,
menkää hakemaan virvoutusta sydämellemme ja
mielemme.

16. Resitatiivi: evankelista

Ja tämä on teille merkinä:
te löydätte lapsen kapaloituna
ja seimessä makaamassa. (Luuk. 2:12)

17. Choral

Schaut hin! dort liegt im finstern Stall,
deß' Herrschaft gehet überall.
Da Speise vormals sucht ein Rind,
da ruhet jetzt der Jungfrau'n Kind.

18. Recitativo: Basso

So geht denn hin, ihr Hirten geht,
daß ihr das Wunder seht,
und findet ihr des Höchsten Sohn
in einer harten Krippe liegen,
so singet ihm bei seiner Wiegen
aus einem süßen Ton,
und mit gesamtem Chor dies Lied zur Ruhe vor.

19. Aria: Alto

Schlafe, mein Liebster, genieße der Ruh,
wache nach diesem für aller Gedeihen!
Labe die Brust,
empfinde die Lust,
wo wir unser Herz erfreuen.
(Da Capo).

20. Recitativo: Evangelist

Und alsobald war da bei dem Engel
die Menge der himmlischen Heerscharen,
die lobten Gott und sprachen:

21. Coro

Ehre sei Gott in der Höhe
und Friede auf Erden und den Menschen
ein Wohlgefallen.

22. Recitativo: Basso

So recht, ihr Engel, jauchzt und singet,
daß es uns heut so schön gelinget.
Auf denn! Wir stimmen mit euch ein,
uns kann es, so wie euch erfreun.

23. Choral

Wir singen dir in deinem Heer
aus aller Kraft Lob, Preis und Ehr,
daß du, o lang gewünschter Gast,
dich nunmehr eingestellt hast.

17. Virsi

Katsokaa, Kaikkivaltias
makaa synkässä tallissa.
Siinä, mistä nauta ennen söi ruokansa,
lepää nyt neitsyen lapsi.

18. Resitatiivi: basso

Menkää paimenet siis
katsomaan tätä ihmettä
ja löytämään Jumalan Poika
kovasta seimestä.
Laulakaa kaikki
hänen seimensä ääressä
tätä suloista kehtolaulua:

19. Aaria: alto

Nuku rakkaimpani, nauti levosta.
Valvo sen jälkeen kaikkien pelastuksen puolesta!
Äidin rinta ravitkoon sinut,
sinun ilostasi
meidän sydämemme riemuitsee.
(Da capo).

20. Resitatiivi: evankelista

Ja yhtäkkiä oli enkelin kanssa
suuri joukko taivaallista sotaväkeä,
ja he ylistivät Jumalaa ja sanoivat: (Luuk. 2:13)

21. Kuoro

"Kunnia Jumalalle korkeuksissa,
ja maassa rauha ihmisten kesken,
joita kohtaan hänellä on hyvä tahto!" (Luuk. 2:14)

22. Resitatiivi: basso

Siis enkelit, riemuin laulakaa,
koska pelastus on tullut tänään.
Me yhdyimme lauluunne
ja riemuunne.

23. Virsi

Laulamme Sinulle enkeliesi kanssa
kaikin voimin kiitosta, ylistystä ja kunniaa.
Sinä, kauan kaivattu vieraamme,
olet vihdoin saapunut.

III Kantate

24. Coro

Herrscher des Himmels, erhöere das Lallen,
laß dir die matten Gesänge gefallen,
wenn dich dein Zion mit Psalmen erhöht!
Höre der Herzen frohlockendes Preisen,
wenn wir dir jetzo die Ehrfurcht erweisen,
weil unsre Wohlfahrt befestiget steht.

25. Recitativo: Evangelist

Und da die Engel von ihnen
gen Himmel fuhren,
sprach die Hirten untereinander:

26. Coro

Lasset uns nun gehen gen Bethlehem
und die Geschichte sehen, die da geschehen ist,
die uns der Herr kundgetan hat.

27. Recitativo: Basso

Er hat sein Volk getröst't,
er hat sein Israel erlöst,
die Hülf aus Zion hergesendet
und unser Leid geendet.
Seht, Hirten! dies hat er getan,
geht! dieses trifft ihr an.

28. Choral

Dies hat er alles uns getan,
sein groß Lieb' zu zeigen an;
des freu' sich alle Christenheit,
und dank' ihm des in Ewigkeit.
Kyrieleis!

29. Duetto: Soprano / Basso

Herr, dein Mitleid, dein Erbarmen,
tröstet uns und macht uns frei.
Deine holde Gunst und Liebe,
deine wundersamen Triebe
machen deine Vätertreu' wieder neu.
(Da Capo).

30. Recitativo: Evangelist

Und sie kamen eilend
und fanden beide, Maria und Joseph, dazu das Kind
in der Krippe liegend.
Da sie es aber gesehen hatten,
breiteten sie das Wort aus,
welches zu ihnen von diesem Kind gesagt war.
Und alle, vor die es kam, wunderten sich
der Rede, die ihnen die Hirten gesagt hatten.
Maria aber behielt alle diese Worte,
und bewegte sie in ihrem Herzen.

III Kantaatti

24. Kuoro

Taivaan valtiat, kuule jokellustamme,
ota vastaan heikko laulumme
Siionisi ylistäessä Sinua psalmein.
Kuule sydäntemme riemuitseva ylistys
ja kunnioitus
pelastuksemme varmistuttua.

25. Resitatiivi: evankelista

Ja kun enkelit olivat menneet
paimenten luota taivaaseen,
niin nämä puhuivat toisillensa: (Luuk. 2:15)

26. Kuoro

”Menkäämme nyt Beetlehemiin
katsomaan sitä, mikä on tapahtunut
ja minkä Herra meille ilmoitti.” (Luuk. 2:15)

27. Resitatiivi: basso

Hän lohdutti kansaansa,
lunasti Israelinsa,
lähetti avun Siionista
ja päätti meidän murheemme.
Paimenet, menkää katsomaan,
mitä Hän teki.

28. Virsi

Näin hän teki
osoittaakseen suuren rakkautesi.
Tästä riemuitkoon koko kristikunta
ja kiittäköön Häntä ikuisesti.
Herra armahda!

29. Duetto: sopraano, basso

Herra, Sinun myötätuntosi ja armahduksesi
lohduttavat meitä ja vapauttavat meidät.
Sinun suosiosi ja rakkautesi,
ihmeelliset tekosi
uudistavat uskollisuutesi, Isä.
(Da capo).

30. Resitatiivi: evankelista

Ja he menivät kiiruhtaen
ja löysivät Marian ja Joosefin ja lapsen,
joka makasi seimessä.
Ja kun he tämän olivat nähneet,
ilmoittivat he sen sanan,
joka oli puhuttu heille tästä lapsesta.
Ja kaikki, jotka sen kuulivat, ihmettelivät sitä,
mitä paimenet heille puhuivat.
Mutta Maria kätki kaikki nämä sanat
ja tutkisteli niitä sydämessänsä. (Luuk. 2:16-19)

31. Aria: Alto

Schließe, mein Herze, dies selige
Wunder fest in deinen Glauben ein.
Lasse dies Wunder der göttlichen Werke
immer zur Stärke deines schwachen Glaubens sein!

32. Recitativo: Alto

Ja, ja! mein Herz soll es bewahren,
was es an dieser holden Zeit
zu seiner Seligkeit
für sicheren Beweis erfahren.

33. Choral

Ich will dich mit Fleiß bewahren,
ich will dir leben hier, dir will ich abfahren.
Mit dir will ich endlich schweben
voller Freud', ohne Zeit dort im andern Leben.

34. Recitativo: Evangelist

Und die Hirten kehrten wieder um,
preiseten und lobten Gott um alles,
was sie gesehen und gehöret hatten,
wie denn zu ihnen gesaget war.

35. Choral

Seid froh, dieweil,
daß euer Heil
ist hie ein Gott und auch ein Mensch geboren,
der welcher ist der Herr und Christ
in Davids Stadt, von vielen auserkoren.
(Da Capo: Teil 24)

31. Aaria: alto

Sydämeni, kätke tämä autuas ihme
lujasti uskoosi.
Vahvistakoon tämä Jumalan tekojen ihme
aina heikkoa uskoasi.

32. Resitatiivi: alto

Näin kätkeköönkin sydämeni
autuudekseen sen,
mitä se tänä armon aikana
on saanut kokea.

33. Virsi

Tahdon pitää Sinut aina omanani,
elää ja kuolla Sinussa.
Lopulta tahdon olla kanssasi
iloiten ikuisessa elämässä.

34. Resitatiivi: evankelista

Ja paimenet palasivat
kiittäen ja ylistäen Jumalaa kaikesta,
minkä olivat kuulleet ja nähneet,
sen mukaan kuin heille oli puhuttu. (Luuk. 2:20)

35. Virsi

Sen tähden olkaa iloisia,
että teidän pelastuksenne
on syntynyt tänne: Jumala ja ihminen.
Hän on Kristus, Herra
Daavidin kaupungissa, monien vastaanottama.
(Da capo osa 24)

*Suomennos ©
Daniel, Hans-Christian
Daniel, Leila Sisko
Raamattu*

*Lähde: Laura – Laulujen suomennostietokanta
(www.siba.fi/laura)*

Sopraano **KAISA RANTA** on monipuolinen ja muuntautumiskykyinen laulajatar. Hän on tehnyt konserttisolistin tehtäviä, lied- ja kamarimusiikkia sekä monipuolisia näyttämötehtäviä oopperasta musiikkiteatteriin. Ranta on kotonaan myös aikamme musiikin parissa. Ranta on Lappeenrannan valtakunnallisen laulukilpailun vuoden 2006 voittaja.

Ranta on opiskellut laulua Oulun ja Turun ammattikorkeakouluissa sekä Sibelius-Akatemiassa, josta valmistui musiikin maisteriksi vuonna 2008.

Suomen Kansallisoopperassa Ranta debytoi vuonna 2006 W.A. Mozartin *Zaide*-oopperan nimiroolissa ja on vierailut tämän jälkeen talossa säännöllisesti. Rannan viimeisimpiä rooleja Suomen Kansallisoopperassa ovat Leos Janáčekin *Ovela kettu* -oopperan nimirooli sekä Carlotta Giudicellin rooli suuren suosion saavuttaneessa Andrew Lloyd Webberin menestysmusikaalissa *Oopperan kummitus*. Jyväskylän oopperassa Rannan viimeisimpiä roolitöitä ovat Georges Bizet'n *Carmenin* Micaëla sekä Musetta Giacomo Puccinin oopperassa *La Bohème*.

Rantaa voi kuulla muun muassa levyillä *Beethoven – Mass in C Major (2020)* (joht. Leif Segerstam, Turun Filharmoninen orkesteri, CCA, Naxos) sekä *Triduum Paschale* (joht. Ville Matvejeff, Jyväskylän Sinfonia & St. Michel Strings, Alba, 2020).

Kaisa Ranta on konserttoinut kotimaan lisäksi Englannissa, Yhdysvalloissa, Tšekissä, Venäjällä, Slovakiassa, Kroatiassa ja Japanissa. Esiintyvän taiteilijan työnsä ohella Kaisa Ranta on perustamansa Muhoksen Musiikkipäivät -tapahtuman taiteellinen johtaja.

Parhaillaan Ranta valmistelee taiteellista tohtorin tutkintoa Taideyliopiston Sibelius-Akatemian DocMus-tohtorikoulussa. Ranta tutkii erilaisten esitysympäristöjen lainalaisuuksia ja tarkastelee esiintyjän ja yleisön välisiä ilmiöitä. www.kaisaranta.com

HENNA-MARI SIVULA on opiskellut kirkkomusiikkia Oulun konservatoriossa, sekä Sibelius-Akatemian Kuopion osastossa. Kuopiosta hän valmistui musiikin maisteriksi vuonna 2005. Laulupedagogin tutkinnon hän on suorittanut Kuopion Savonia-ammattikorkeakoulussa keväällä 2008. Kuopiossa ollessaan Sivula opiskeli laulua Olavi Hautsalon ja Marjatta Airaksen johdolla, lisäksi hän on täydentänyt opintojaan mm. Marjut Hannulan, Jorma Hynnisen ja Pentti Kotirannan mestarikursseilla. Laulun A-tutkinnon ja laulun solistiset erikoistumisopinnot hän on suorittanut keväällä 2012 opettajanaan Sirkka Haavisto. Henna-Mari

Sivula on ollut solistina suurissa kirkkomusiikkiteoksissa ja laulaa useilla äänitteillä. Häneltä on ilmestynyt neljä hengellisen musiikin äänitettä, joista viimeisin on julkaistu alkusyksystä 2022. Tällä hetkellä Sivula toimii kanttorina Oulun tuomiokirkkoseurakunnassa.

PÉTER MAROSVÁRI on syntynyt Unkarissa 1964. Hän on suorittanut urkutaiteilijan diplomin Budapestin Liszt-Akatemiassa vuonna 1991 Lilla Szathmáry:n ja István Ruppert'in johdolla, sekä laulutaiteilijan diplomin 1994 Boldizsár Keönch'in johdolla. Hän aloitti konserttoinnin ja soitti ensimmäisen urkusoolokonserttinsa jo 15-vuotiaana ja on esiintynyt runsaasti eri puolilla Eurooppaa sekä Uruguaisissa, Israelissa, Japanissa ja Etelä-Koreassa. Marosvári on toiminut tenorisolistina Szegedin ja Debrecenin Kansallisteatterissa Unkarissa. Hän esiintyy jatkuvasti oratorioiden tenorisolistina myös. Hän on tehnyt 26 levytystä ja esiintynyt radio- ja televisio-ohjelmissa. Hänen uusin CD levytyksensä nimellä ”Tanssivat urut” äänitettiin Oulun tuomiokirkossa ja on ilmestynyt marraskuussa 2017. Vuosina 1994–2004 hän on opettanut urkujensoittoa ja yksinlaulua Unkarissa Székesfehérvárin ja Pécsin Konservatorioissa ja Pécsin Yliopistossa, sekä toiminut urkuprofessorina Etelä-Koreassa Daegun Katolilaisessa Yliopistossa. Vuosina 2005–2011 hän on toiminut kanttorina eri kaupungeissa Suomessa (Kankaanpää, Hämeenlinna, Vaasa, Savonlinna). Keväästä 2010 hän on asunut pysyvästi Suomessa ja elokuusta 2011 alkaen hän ollut Oulun tuomiokirkon urkurin virassa, jolloin hän on ollut mukana isoissa oratorioproduktioissa myös tenorisolistina.

Baritoni **TOMI PUNKERI** on valmistunut musiikin maisteriksi Kööpenhaminan kuninkaallisesta ooppera-akatemiasta vuonna 2020 ja tätä ennen kirkkomuusikoksi Oulun ammattikorkeakoulusta. Opintojensa jälkeen hän oli osa Kööpenhaminan kuninkaallisen oopperan kaksi-vuotista Young Artist -ohjelmaa vuosina 2020–2022.

Punkerin tehtyihin ja tuleviin oopperaroleihin kuuluvat mm. Dandini (La Cenerentola), Papageno (Taikahuilu), Ned Keene (Peter Grimes), Schaunard (La Bohème), Masetto (Don Giovanni) ja Karl (Intet). Oopperan lisäksi Punkeri on esiintynyt useiden kirkkomusiikkiteosten bassosolistina Suomessa ja Tanskassa.

Punkerin kilpailumenestyksestä mainittakoon The International Hans Gabor Belvedere Singing Competition 2022, Wigmore hall/Independent Opera International Song Competition 2019 sekä Councours musical international de Montréal – art song 2018. Näissä Punkeri selvitti tiensä semifinaaleihin. Suomessa hänet palkittiin erikoispalkinnolla Lappeenrannan laulukilpailujen finaalissa vuonna 2016 ja hän saavutti toisen sijan Helsinki lied -kilpailun B-sarjassa vuonna 2015. Samana vuonna hän oli myös Timo Mustakallio -laulukilpailun finalisti.

SINIKKA ALA-LEPPILAMPI on Oulun seudulla vaikuttava viulupedagogi sekä perustamansa Oulunsalo Ensemblen taiteellinen johtaja ja konserttimestari. Hän opettaa Oulun konservatoriossa, Oulunsalon toimipisteessä viulunsoittoa sekä orkesterisoittoa. Opettajana hän on toiminut aiemmin Keski-Pohjanmaan Musiikkiopistossa, Lapin Musiikkiopistossa, Pirkanmaan Musiikkiopistossa, Limingan Musiikkiopistossa sekä Oulunsalon Taidekoulussa 1997–2015 jonne hän perusti säännöllisen orkesteritoiminnan sekä näppäripelimanniopetuksen Mauno Järvelän formaatilla jonka perusajatus on se, että kaikki saavat soittaa. 2011–2014 Sinikka päivitti vanhoja tutkintojaan ja suoritti työn ohella Oamkin musiikkipedagogin koulutusohjelman. Ala-Leppilampi toimii myös taiteellisena johtajana vuonna 2015 perustetuilla Hailuodon Musiikkipäivillä yhdessä Markkojuhani Rautavaaran kanssa. Sinikalle myönnettiin toukokuussa 2017 Pro Musica säätiön apuraha taiteelliseen työskentelyyn. Sinikka on opiskellut viulunsoittoa mm. Tuomas Haapasen, Reijo Tunkkarin, Mauno Järvelän, Jari Valon, Ari Angervon, Yuko Morin, Igor Bezrodnyin ja Monica Huggetin (barokki viulu) johdolla sekä alttoviuluopintoja Juha Kankaan oppilaana. Orkesterinjohtoa Ala-Leppilampi on opiskellut Jorma Panulan kapellimestarikurssilla. Sinikka Ala-Leppilampi on Oulun Seudun Vanhan Musiikin yhdistyksen perustajajäsen ja toimi hallituksen varapuheenjohtajana 2009–2013 sekä puheenjohtajana 2013–2015. Orkesterimuusikkona hän on toiminut Keski-Pohjanmaan Kamariorkesterissa (viulu, alttoviulu), Lapin Kamariorkesterissa toisena konserttimestarina, Tampereen kaupunginorkesterissa, Suomalais-virolaisessa Barokkiorkesterissa ja La Tempesta -kamariorkesterissa.

LAURI-KALLE KALLUNKI on valmistunut musiikin maisteriksi Sibelius-Akatemian Kuopion osastosta vuonna 2000. Hän on myöhemmin jatkanut opintojaan virkatyönsä ohessa valmistuen Oulun ammattikorkeakoulusta urkapedagogiksi keväällä 2011 ja laulupedagogiksi syksyllä 2020. Lauri-Kalle Kallunki on kanttorina Oulun tuomiokirkkoseurakunnassa, ja hän on toiminut urkuimprovisaation sivutoimisena tuntiopettajana Oulun ammattikorkeakoulun kulttuurialan yksikössä. Kallunki on esiintynyt kirkkomuusikkona ensisijaisesti urkurina mutta myös laulajana sekä kuoron- ja orkesterinjohtajana. Kuoronjohtoa Kallunki on opiskellut Heikki Liimolan ja Timo Lehtovaaran johdolla sekä orkesterin johtamista kapellimestarien Atso Almilan, Rauno Tikkasen ja Jaakko Kuusiston ohjauksessa. Kuluneena vuonna Kallunki on opiskellut musiikinjohtoa kuorokapellimestari Olli Heikkilän ohjauksessa.

OULUNSAALO ENSEMBLE on sekä ammattimaisesti toimiva että kouluttava orkesteri Oulun seudulla, jossa opiskelijat saavat soittaa ammattilaisten kanssa oppien ns. mestari-kisällä periaatteella hyvää yhteismusisointia. Sinikka Ala-Leppilampi perusti yhtyeen omista oppilaistaan 2004 ja alueella vaikuttavista kollegoista ja on toiminut alusta alkaen sen taiteellisenä johtajana sekä konserttimestarina. Virallisen nimen orkesteri sai 2007. Kouluttavaa yhteistyötä Suomalaisen Barokkiorkesterin kanssa hän on tehnyt omien orkesterioppilaidensa kanssa vuodesta 2011. Oulunsalo Ensemblellä on pitkä yhteistyöhistoria Oulun Tuomiokirkkoseurakunnan kanttorien kanssa vuodesta 1997 erilaisten kirkkomusiikkiteosten esityksissä. Syksyllä 2017 orkesteri kantaesitti Jukka Linkolan oopperan Limingassa yhteistyönä Oamkin laulajien kanssa, joka kunnioitti Abraham Ojanperän elämäntyötä. Oulunsalo Ensembleen kutsutaan soittajat henkilökohtaisesti jokaiseen konserttiprojektiin taiteellisen johdon päätöksellä.

OULUN TUOMIOKIRKON KAMARIKUORO on syksyllä 2014 perustettu 50 laulajan seka-kuoro, jonka tavoitteena on jumalanpalvelusmusiikin toteuttaminen ja kehittäminen. Tämän lisäksi kuoron toimintaan kuuluvat pienimuotoiset konsertit ja suurempien kirkkomusiikkiteosten toteuttaminen. Kuoro on esittänyt eri yhteistyötahojen kanssa useita kertoja pyhäinpäivänä mm. W. A. Mozartin Requiem ja joulun aikoihin J. S. Bachin Jouluoratorion kantaatteja, sekä viime palmusunnuntaina Bachin Johannes-passion. Kuoron vakiintunut kevään konserttipäivä on 27.4. kansallisena veteraanipäivänä, jolloin kuullaan keväinen kuorokonsertti. Kuoroon voi pyrkiä koelaulun kautta toimintakauden alussa. Kuoroa johtaa Oulun tuomiokirkkoseurakunnan kanttori Lauri-Kalle Kallunki. www.ouluntuomiokirkonkamarikuoro.fi.

OULUN TUOMIOKIRKON KATEDRAALIKUOROLLA on pitkä historia. Kuoro on toiminut yli 80 vuotta keskeisenä kuorona Oulun tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaelämässä. Nykyisellä kokoonpanolla kuoro on toiminut syksystä 2016 alkaen. Kuoro rikastuttaa tuomiokirkkoseurakunnan jumalanpalveluselämää ja laulaa erilaisissa seurakunnallisissa tilaisuuksissa kirkkovuoden eri vaiheissa. Viime vuosina kuoron ohjelmisto on laajentunut suurempien kirkkomusiikkiteosten suuntaan. Kuoroon otetaan uusia laulajia koelaulun kautta. Kuoroa johtaa Oulun tuomiokirkkoseurakunnan kanttori Henna-Mari Sivula.

KONSERTTEJA Oulun tuomiokirkossa

Ti 19.12. klo 20

Haukiputaan Kirkon Kamarikuoron joulukonsertti

Pe 22.12. klo 18 ja 20.30

Valo välkkyvi talvitiellä -joulukonsertti

La 6.1. klo 16

J. S. Bachin Jouluoratorio BWV 248, kantaatit III ja VI

www.oulunseurakunnat.fi/tapahtumat • www.virtuaalikirkko.fi

Vapaa pääsy, käsiohjelma 20 €

Seurattavissa myös osoitteessa
www.virtuaalikirkko.fi